

Νέο πλαίσιο για συλλογικές διαπραγματεύσεις

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τι είναι οι συλλογικές διαπραγματεύσεις;

Διαπραγματεύσεις μεταξύ εκπροσώπων εργοδοτών και εργαζομένων που στοχεύουν στην υπογραφή συλλογικής σύμβασης εργασίας (έγγραφο επιστολή – πρακτικά)

Τι είναι οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας;

Έγγραφα συμφωνίες συνδικαλιστικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών ή μεταξύ συνδικαλιστικής οργάνωσης εργαζομένων και εργοδότη που καθορίζουν τους όρους εργασίας

Τι καλύπτουν οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας;

κατώτατους μισθούς και ημερομίσθια
δικαιώματα και υποχρεώσεις των δύο μερών
συμπληρώνουν σχετικούς νόμους

Ερώτηση

Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στον κατώτατο μισθό και τον πραγματικό μισθό στην χώρα σας καθώς και στην επιχείρηση της οποίας εκπροσωπείτε τους εργαζόμενους;

Πως εξελίχθηκε η σχέση αυτή τα προηγούμενα χρόνια;

- # Ποιο είναι το νομικό πλαίσιο για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις;
- εθνική νομοθεσία
 - κοινοτική νομοθεσία (άρθρο 28 του χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης)
 - παγκόσμια νομοθεσία (ΟΗΕ, διεθνές γραφείο εργασίας)

Άρθρο 28 του χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Οι εργαζόμενοι και οι εργοδότες, ή οι αντίστοιχες οργανώσεις τους, έχουν, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές, δικαίωμα να διαπραγματεύονται και να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις στα ενδεδειγμένα επίπεδα καθώς και να προσφεύγουν, σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, σε συλλογικές δράσεις για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους, συμπεριλαμβανομένης της απεργίας

Άρθρο 27 του χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Εξασφαλίζεται στους εργαζομένους ή τους εκπροσώπους τους, στα ενδεδειγμένα επίπεδα, εγκαίρως ενημέρωση και διαβούλευση, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές.

Ερώτηση

Σε τι διαφέρουν τα άρθρα 27 και 28 του χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Ερώτηση

Σε τι διαφέρουν οι συλλογικές
διαπραγματεύσεις από τις διαδικασίες
ενημέρωσης και διαβούλευσης;

Ερώτηση

Σε τι διαφέρουν οι συλλογικές
διαπραγματεύσεις από τον κοινωνικό
διάλογο;

Είδη συλλογικών συμβάσεων εργασίας

- Εθνική συλλογική σύμβαση εργασίας
- Ομοιοεπαγγελματικές
- Επιχειρησιακές
- Κλαδικές

Ερώτηση

Ποια είναι η διαδικασία υπογραφής συλλογικής σύμβασης εργασίας;

- Ελλάδα
- Ισπανία
- Ιταλία

Βασικές αρχές στη συλλογική σύμβαση εργασίας;

Ευμενέστερη ρύθμιση, υποχρεωτικότητα

- Ελλάδα
- Ισπανία
- Ιταλία

Διαμεσολάβηση και διαιτησία

- Ελλάδα
- Ισπανία
- Ιταλία

Ισπανία

- Οικονομία
- Συλλογικές συμβάσεις εργασίας
- Εκπροσώπηση εργαζομένων
- Αντικείμενο διαπραγμάτευσης
- Νομοθεσία και συμφωνίες εργοδοτών - εργαζομένων

Ισπανία - Οικονομία

- Η οικονομία στηρίζεται στον τουρισμό, στην μεταποίηση και παλαιότερα στον κλάδο των κατασκευών
- Το 25% των νέων θέσεων εργασίας από το 1998 μέχρι το 2007 ήταν στις κατασκευές
- Υψηλό ποσοστό ανεργίας ιδίως στους νέους
- Υψηλά ποσοστά εργαζομένων σε θέσεις προσωρινής απασχόλησης

Ισπανία – Συλλογικές συμβάσεις εργασίας

- Κλαδικές (εθνικές) 1,6% με 26,8% των εργαζομένων
- Τοπικές 18% με 52,7% των εργαζομένων
- Επιχειρησιακές 78,1% με 11% των εργαζομένων
- Περιφερικές με το 9,3% των εργαζομένων

Ερώτηση

Ισπανία – Εκπροσώπηση εργαζομένων

- Ποιος εκπροσωπεί τους εργαζόμενους;
- Ποια είναι η δομή του συνδικαλιστικού κινήματος

Ισπανία – Αντικείμενο διαπραγμάτευσης

- Όχι μισθοί αλλά κατευθύνσεις
- Συμβάσεις εργασίας (προσωρινοί εργαζόμενοι)
- Εκπαίδευση, ισότητα, μητρότητα
- Ο κατώτατος μισθός (800? ευρώ περίπου) καθορίζεται από την κυβέρνηση

Ισπανία – Νομοθεσία και συμφωνίες εργοδοτών - εργαζομένων

- Από το 2002 συνάπτεται εθνική συλλογική σύμβαση εργασίας
- Νόμος 2007 (εργαζόμενοι προσωρινής απασχόλησης στο δημόσιο)
- Συμφωνία 2007 για εταιρική κοινωνική ευθύνη
- Συμφωνία Ιουλίου 2008 για αντιμετώπιση της κρίσης
- Συμφωνία Φεβρουαρίου 2010 (3 έτη ισχύς)
- Συμφωνία Φεβρουαρίου 2011 (συντάξεις – απασχόληση)
- Νόμος 2011 για επιχειρησιακές συμβάσεις

Ιταλία

- Οικονομία
- Συλλογικές συμβάσεις εργασίας
- Εκπροσώπηση εργαζομένων
- Αντικείμενο διαπραγμάτευσης
- Νομοθεσία και συμφωνίες εργοδοτών - εργαζομένων

Ιταλία - Οικονομία

- Η οικονομία στηρίζεται στον τουρισμό, στην μεταποίηση και στον σχεδιασμό
- Υψηλό δημόσιο χρέος
- Εμπορικό πλεόνασμα
- Παράδοση στην παραγωγή προϊόντων υψηλής αισθητικής

Ιταλία – Συλλογικές συμβάσεις εργασίας

- Κλαδικές (εθνικές)
- Επιχειρησιακές (και τοπικές)
- Καθορίζονται με νόμο του 1993 που αναθεωρήθηκε το 2009

Ερώτηση

Ιταλία – Εκπροσώπηση εργαζομένων

- Ποιος εκπροσωπεί τους εργαζόμενους;
- Ποια είναι η δομή του συνδικαλιστικού κινήματος;

Ιταλία – Νομοθεσία και συμφωνίες εργοδοτών - εργαζομένων

- 1993 Νόμος για συλλογικές διαπραγματεύσεις
- Τα τελευταία χρόνια οι εργοδότες (Confindustria) θέλουν επιχειρησιακές συμβάσεις
- 2009 Συμφωνία εργοδοτών με CISL, UIL, UGL (όχι CGIL)
- Τριετής διάρκεια αντί διετής, αυξήσεις ανάλογες με τον ευρωπαϊκό πληθωρισμό και όχι τον εθνικό, 6 μήνες ενημέρωση πριν την λήξη της συλλογικής σύμβασης εργασίας)

Ιταλία – Αντικείμενο διαπραγμάτευσης

- Κλαδικό επίπεδο (Μισθοί - προστασία από πληθωρισμό, προσωρινοί εργαζόμενοι, εκπαίδευση, υγιεινή και ασφάλεια, ώρες εργασίας και αργίες)
- Σε επιχειρησιακό επίπεδο (αύξηση παραγωγικότητας και διανομή της)

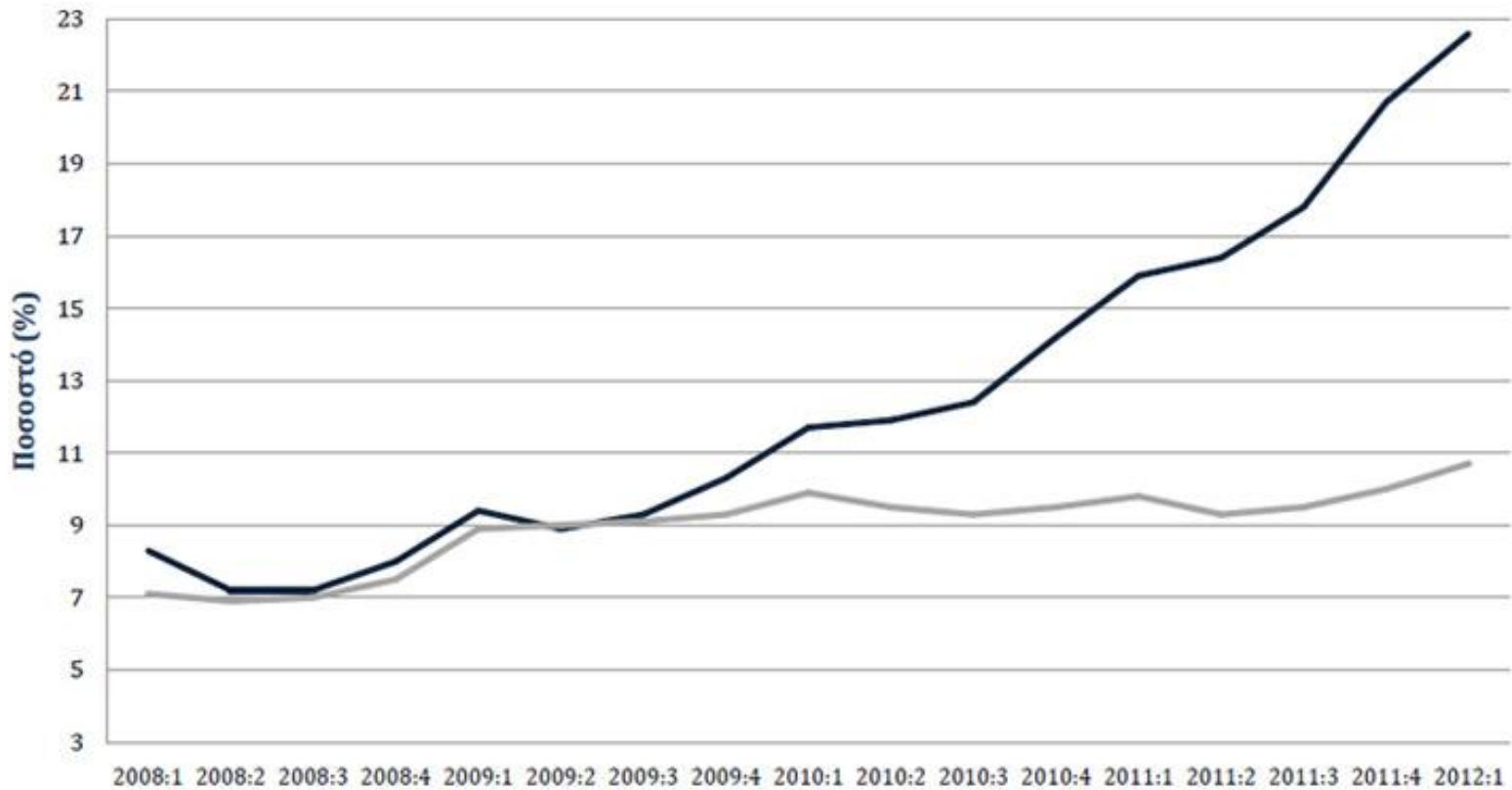
Ελλάδα

- Οικονομία
- Συλλογικές συμβάσεις εργασίας
- Εκπροσώπηση εργαζομένων
- Αντικείμενο διαπραγμάτευσης
- Νομοθεσία και συμφωνίες εργοδοτών – εργαζομένων

Ελλάδα - Οικονομία

- Στηρίζεται στον τουρισμό και τις υπηρεσίες
- Υψηλό δημόσιο χρέος και υψηλή ανεργία
- Τρόικα - μνημόνια

Ποσοστό (%) ανεργίας, Ελλάδα και ΕΕ-15, 2008:1-2012:1

Πηγή: Eurostat (πρόσβαση: 9/2012)

— Ελλάδα

— ΕΕ-15

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΙΝΕ ΓΣΕΕ

Ποσοστό ανεργίας Ελλάδας – ΕΕ

Ελλάδα - Συλλογικές συμβάσεις εργασίας

- Εθνική συλλογική σύμβαση εργασίας
- Ομοιοεπαγγελματικές
- Επιχειρησιακές
- Κλαδικές

Ελλάδα - Εκπροσώπηση εργαζομένων

- Ένα σωματείο, ένα εργατικό κέντρο ανά νομό, μία ομοσπονδία, μία συνομοσπονδία
- Δεν υπάρχουν εργασιακά συμβούλια αλλά οι εργαζόμενοι εκπροσωπούνται από τα σωματεία τους στους χώρους δουλειάς

Ελλάδα - Αντικείμενο διαπραγμάτευσης

- Κατώτατα ημερομίσθια και μισθοί
- Οδηγός η εθνική συλλογική σύμβαση εργασίας
- Όροι εργασίας
- Δικαιώματα και υποχρεώσεις

Ελλάδα – Νομοθεσία (1)

- Νόμος 1982 για συνδικαλιστικές ελευθερίες
- Νόμος 1990 για μεσολάβηση και διαιτησία (ίδρυση ΟΜΕΔ)
- Νόμος 2008 για μητρότητα
- Νόμος 2008 για δημόσιες επιχειρήσεις
- Νόμοι 2010-2012 για μερική απασχόληση, εκ περιτροπής εργασία, συμβάσεις ορισμένου χρόνου, διευκόλυνση των απολύσεων, τηλεργασία

Ελλάδα – Νομοθεσία (2) Αλλαγές που έγιναν το 2010-2012

- Ευνοϊκότερη συλλογική σύμβαση εργασίας
- Δυνατότητα Κήρυξης των συλλογικών συμβάσεων ως υποχρεωτικών
- Διατήρηση της ισχύος των συλλογικών συμβάσεων μετά την λήξη τους
- Μονομερής προσφυγή στην διαιτησία
- Μείωση κατώτατου μηνιαίου μισθού από 750 ευρώ σε 586 ευρώ (511 ευρώ για νέο κάτω των 25 ετών)

Ελλάδα – Νομοθεσία (3) Αλλαγές που έγιναν το 2010-2012 (συνέχεια)

- Μείωση απασχόλησης και μισθών στον δημόσιο τομέα
- Διευκόλυνση των απολύσεων
- Ενίσχυση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης
- Αποδιάρθρωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων
- Μείωση μισθών στον ιδιωτικό τομέα (πάγωμα αυξήσεων, κατάργηση υποχρεωτικότητας, επιχειρησιακές συμβάσεις, μετενέργεια, προσφυγή στην διαιτησία, ατομικές συμβάσεις)

Ελλάδα – Αποτελέσματα

- Μείωση μισθών, ζήτησης και ΑΕΠ (-23%)
- Αύξηση ανεργίας στο 25% (50% για τους νέους)
- Δυσμενείς συνθήκες εργασίας (ανασφάλεια, μερική απασχόληση, εκ περιτροπής εργασία)
- Μετανάστευση
- Αλλαγές στο εργασιακό δίκαιο – νέες εργασιακές σχέσεις

Ελλάδα – Ευρώπη - Εναλλακτικές προτάσεις

- Αλλαγή παραγωγικού μοντέλου, από έντασης εργασίας σε νέες τεχνολογίες – καινοτομίες - υπηρεσίες
- Επενδύσεις
- Προστασία από απολύσεις – εργασιακά δικαιώματα – εφαρμογή των κοινοτικών οδηγιών
- Ενίσχυση ελεγκτικών μηχανισμών
- Εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας και στις ευέλικτες μορφές απασχόλησης
- Ενίσχυση των συλλογικών δράσεων των εργαζομένων
- Βελτίωση της ευρωπαϊκής και της εθνικής νομοθεσίας

Απόψεις για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις (1)

Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις αυξάνουν το κόστος εργασίας και εμποδίζουν την ρύθμιση των αγορών εργασίας

- Μείωση δικαιωμάτων εργαζομένων στις συλλογικές διαπραγματεύσεις
- Μεταφορά της συλλογικής διαπραγμάτευσης από κεντρική διαπραγμάτευση σε επιχειρησιακό ή και σε τοπικό επίπεδο.

Απόψεις για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις (2)

Η ελευθερία του συνδικαλισμού και το δικαίωμα για συλλογικές διαπραγματεύσεις είναι βασικές αρχές και δικαιώματα των εργαζομένων στην εργασία τους

- Εξισορρόπηση της ισχύος των εργοδοτών
- Βελτίωση των συνθηκών εργασίας
- Βελτίωση της οικονομικής θέσης των εργαζομένων

Ποιες είναι οι συνθήκες σήμερα στην εργασία και το κεφάλαιο;

- Μείωση του ποσοστού των εργαζομένων στα συνδικαλιστικά σωματεία
- Μείωση του ποσοστού των εργαζομένων που καλύπτονται από συλλογικές συμβάσεις εργασίας
- Μεγαλύτερη κινητικότητα του κεφαλαίου

■ Γιατί όμως οι συλλογικές
διαπραγματεύσεις έχουν θετικά
αποτελέσματα;

- Βελτιώνουν τους όρους εργασίας των εργαζομένων
- Προστατεύουν τους εργαζόμενους
- Βελτιώνουν την παραγωγικότητα
- Διευκολύνουν την προσαρμογή των επιχειρήσεων στις αλλαγές

Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις είναι ίδιες σε όλες τις χώρες;

- Χώρες με παράδοση στις εργασιακές σχέσεις (συλλογικές διαπραγματεύσεις, διαβούλευση, κοινωνικός διάλογος, ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο)
 - Χώρες με παράδοση μόνο στις συλλογικές διαπραγματεύσεις
 - Χώρες που οι εργασιακές σχέσεις «εισάγονται»
- Τα παραπάνω όρια δεν είναι πάντα διακριτά

Ερώτηση

- Πως θα διαμορφωθεί το πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων το 2020

Ερώτηση 9

Ποιες αλλαγές προβλέπετε στα εξής θέματα το 2020;

- Σταθερή, προσωρινή και μερική απασχόληση
- Μισθοί και ημερομίσθια
- Ανασφάλιστη εργασία
- Συνθήκες εργασίας
- Απολύσεις
- παραγωγικότητα

Ερώτηση

Ποιες αλλαγές προβλέπετε στις εξής διαδικασίες το 2020;

- Διαδικασία συλλογικών διαπραγματεύσεων
- Διαδικασία ενημέρωσης και διαβούλευσης

Δυσμενές εργατικό δίκαιο γιατί;

- Η μείωση των μισθών θα φέρει κέρδη στις επιχειρήσεις άρα επενδύσεις, άρα ανάπτυξη;
- Η ανάπτυξη νέων μορφών εργασίας (εκ περιτροπής εργασία, μερική απασχόληση, προσωρινή εργασία κ.λ.π.) θα μειώσει το μισθολογικό κόστος των επιχειρήσεων